

autem dispar eorum sit vita, dispar etiam eorum erit sors in die iudicii; hic enim ad vitam vocabitur æternam, et isti, terribili Christi sententia, in ignem mittentur sempiternum: *ibunt hi in supplicium æternum*. Tunc voluptuosi, qui nunc totis affectibus voluptati indulgent, Francisco austerius vixisse vellent: tunc peccatores publici, quos palam peccare non pudet, et qui de peccatis suis gloriantur, illo sancto sanctiores, et illo minime minores fuisse optarent; tunc tepidi, qui negligenter et inconstanter virtuti vacant, Francisco in via virtutis ferventiores et constantiores extitisse cuperent. Tarda hæc erit penitentia et inutilia hæc erunt desideria; itaque solenter nunc quisque peragat quod tunc fecisse vellet. Scio, hominibus carnalibus nihil dulcius esse in hoc mundo, quam laetis adesse conviviiis, illicitis ardere amoribus et prævis carnis indulgere voluptatibus; jamvero audiant D. Augustinum clamantem: *o infelix voluptas! quæ per dulcedinem transitoriam præparat amaritudinem sempiternam* (ser. 15 de temp.). Scio, iis qui terrena sapiunt, nihil esse durius, quam humilitati, patientiæ et aliarum virtutum exercitiis insistere; jamvero audiant eundem Augustinum dicentem: *felices vigiliæ, orationes, jejunia, quæ per angustias breves perducunt ad æternas paradisi delicias*. Eligite jam aut transitorias delicias, quæ ad sempiternas decunt amaritudines, aut momentaneas virtutis pœnas, quæ ad æternas perducunt paradisi delicias. Certe si recte sapitis, relicta lata, facili et suavi vitiorum via, arctam cum S. Francisco virtutis semitam tenebitis, quæ recta vos ad paradisi gaudia in æternum possidenda deducet. *Amen.*

DE SANCTO MARCO EVANGELISTA

CONCIO UNICA.

Marcum assume et adduc tecum: est enim mihi utilis in ministerium (2 Tim. 4, 11) (1).

Quemadmodum non omnium corporum formæ similes, ita nec omnium sanctorum eadem sunt virtutes et eadem perfectiones: alius enim alio sanctior, alius alio perfectior et alius alio majoribus virtutum dotibus et meritis illustrior esse perhibetur, ac ipsa experientia comprobatur. Inter sanctos autem qui aliis præfulserunt, non infimum, imo nec mediocre locum tenet Marcus, sancti Petri spiritualis filius, ejusque socius qui claves regni cælorum accepit: divinatorum mysteriorum concionator eximus necnon zelantissimus Ecclesiæ Christi Antistes, qui Ægyptum illustravit et in illius regionis sacro throno primus sedit. Is auditis S. Petri prædicationibus, divinaque voce invitatus, terram, quæ ipsi natalia dedit, dereliquit; propinquorum amorem propulsavit, pro nihilo fecit generis honores ac splendorem, fluxuque ac caducæ mundi facultates somnium quoddam illi visæ sunt; despecta omni cognatione, relicta omni substantia, Christi se obsequio addixit, illum solum dilexit, eique tam firmiter et fideliter adhæsit, ut ejus præco, evangelista, ac martyr fieri meruerit. Dignissimus hic

(1) Ad integritatem servandam operis Læselve, hæc S. Pauli verba relicta sunt pro textu sive epigraphæ hujus sermonis, quamvis Marcus, de quo loquitur Paulus, sit Joannes cognomento Marcus consobrinus Barnabæ (Act. 12-15), non autem S. Marcus Evangelista, comes S. Petri et ab eo Alexandriae Ægypti episcopus constitutus.

Christi discipulus tot, tanta et tam portentosa ad magistri sui gloriam dixit, scripsit, fecit et passus est, ut jure merito temerarius judicaret, nisi Spiritus Sancti auxilio prius invocato, ea enarrare præsumerem. *Ave.*

Sanctus Marcus fuit episcopus, evangelista et martyr; fuit *episcopus*, quem Spiritus Sanctus ad hoc ministerium vocavit et S. Petrus Ægyptiorum regioni destinavit; fuit *evangelista*, qui, rogantibus fratribus, eodemque apostolorum primato Petro provocante et jubente, Evangelium dilucide conscripsit; fuit tandem *martyr*, qui funibus e collo ligatis, media Alexandria tractus, fustibus, lapidibusque contusus, sacra et gratissima victima Deo factus est. Illustris hic Dei servus, *ut episcopus*, pro Christo mirabilia fecit in vita sua; *ut evangelista*, de Christo divina multa scriptis mandavit; *ut martyr*, gravissima pro Christo et pro ejus fide perpressus est. Unde dicendum videtur sanctum Marcum fuisse Christi ministrum, secretarium et testem; fuit ejus minister in sui episcopatus munere; ejus secretarius, in Evangelio, quod scripsit, et ejus testis, in martyrio quod pro ejus gloria pertulit. Consideremus nunc sanctissimum illum Antistitem, divinum illum Evangelistam et gloriosum hunc martyrem; attente perpendamus quid fecerit, quid scriperit et quid passus sit. Videamus 1. quid fecit, *ut episcopus*; 2. quid scripsit, *ut evangelista*; 3. quid passus est, *ut martyr.*

I PARS.

Quid fecit Sanctus Marcus, ut episcopus.

Sanctus Marcus natione fuit Hebræus, ex tribu Levi, qui Petrum meruit et audire prædicantem et habere baptismam; cumque sancto huic apostolorum principi adhæsisset, ab eo missus est prædicatum Alexandriam et ab eo fuit in episcopum consecratus. Unde a sancto Hieronymo vocatur *Alexandrinæ Ecclesie primus Antistes* (*Præfat. in Matt.*); a Niceta divi-

nissimus Antistes dicitur (*in biblioth. Pat. concional.*); et a Petro de Natalibus *proto-episcopus* nominatur. Episcopali autem dignitate auctus Alexandria advolavit, ubi multa et magna, ut episcopus, perfecit; nam Alexandrinam Ecclesiam 1. instituit et fundavit; 2. illustrem et venerabilem reddidit; 3. ad christianæ perfectionis apicem perduxit et erexit.

1. Marcus doctus simul erat et sanctus; *doctus* quidem, nam apud Hebræos sacerdos fuisse creditur, eumque ita doctum censuit D. Petrus, ut illum dignum judicaverit, qui Christi Evangelium scriberet et qui episcopus Alexandriam mitteretur, quæ tunc totius terrarum orbis urbs post Romam prima habebatur. *Sanctissimus* etiam erat; nam nihil illo erat humilium, nihil mitius, nihil ferventius, nihilque charitatis, patientiæ et aliarum virtutum donis ornatus. Igitur cum sacro fœdere in eo conjungeretur scientia et sanctitas, sapientiæ suæ verbis, ut ait sanctus Hieronymus, et sanctitatis suæ exemplis Alexandrinam instituit et fundavit Ecclesiam: *Marcus*, inquit, *perrexit in Ægyptum, primus Alexandriæ Christum annuncians, constituit Ecclesiam tanta doctrina et vitæ continentia, ut omnes sectatores Christi ad exemplum sui cogeret.*

Sanctus Joannes Evangelista in extasim raptus, vidit *quatuor animalia plena oculis ante et retro* (Apoc. 4, 6); id est, ut explicat sanctus Bernardinus, quatuor Evangelistas, qui dicuntur pleni oculis *ante et retro*, quia perfectam habere cognitionem de his, quæ Deus fecit a mundi principio et quæ facturus est usque ad mundi finem. Unum autem ex his animalibus habet *faciem quasi hominis*, et hic est S. Matthæus, qui Christi Dei et hominis opera perfecte describit et ab ejus genealogia suum Evangelium exorditur. Aliud ex his animalibus est *simile aquilæ volanti* et hic est S. Joannes, qui veluti aquila, volat usque ad sinum divinitatis, ut ibi contempletur Verbum æternum: *in principio erat Verbum*. Aliud ex his animalibus est *simile vitulo*, quo denotatur sanctus Lucas, qui a sacrificio, quod maxime fit de vitulo et a sacerdotio Zachariæ suum inchoavit Evangelium. Aliud tandem animal est *simile leoni*, quo designatur sanctus Marcus; vel quia ipse

a sancti Joannis Baptistæ rugitu suum incipit Evangelium; vel quia ipse Marcus, ut leo fortissimus, rugitu suo Alexandrinos cives a vitiis suorum somno suscitavit et a morte peccati ad vitam christianam et spirituales perduxit. Sicut enim leo alia rugitu suo terret animalia et leuculos, quos genuit, tertio post partum die, non quidem a morte, sed a gravi somno excitat, ita et sanctus Antistes Marcus Alexandriam ingressus, rugitu et predicatione sua cives Alexandrinos idololatrias, protervos et animales perterrit, ac a somno, imo et a morte peccati, in qua degebant, suscitavit et ex his ad Christum conversis, Alexandriam fundavit Ecclesiam: *hoc itaque modo*, inquit Petrus Damiani, *Alexandriam fundavit Ecclesiam, eamque non suo, sed Petri magistri sui nomine titulavit* (ser. de S. Marco). Alexandrini cives habitabant in tenebris ignorantiae et in umbra mortis sedebant, a Dei iudiciis non timebant et inferni supplicia non formidabant; insuper avibus, terræ animantibus et idolis, veluti diis, incensa adolebant; post suas etiam libenter ibant concupiscentias et horrendis quibusque vitiis indulgebant. Hanc sanctus episcopus Marcus Alexandriam ingressus, tamquam Leo mysticus et apostolicus, predicationibus, exhortationibus et increpationibus multis terribiliter rugiit et rugitu suo idola subvertit, idololatrias terruit, indurata eorum corda emollivit, eisque illos a mortifero eorum somno excitavit; ac tot ex iis ad Christi fidem convertit, ut Alexandriam, quæ erat Ecclesia satanæ, in fidelium Ecclesiam transmutarit. Et hic est modus, quo hanc instituit et fundavit Ecclesiam: *hoc itaque modo Alexandriam fundavit Ecclesiam*. Quam etiam *illustrem et venerabilem effectit*.

2. Postquam Ægyptiorum punitionem descripsit Isaias propheta, eorum conversionem delineat et unam ex Ægypti civitatibus *solis civitatem* vocandam esse prædicit: *civitas solis vocabitur una* (19, 13): hæc *civitas solis* est Alexandria ab Alexandro Magno ejus fundatore sic dictam, quæ vocatur *civitas solis*, vel quia ibi sol ut Deus adorabatur, vel quia ipsa erat sol civitatum; verum ob aliam etiam rationem eam vo-

catam esse *civitatem solis*, dicit Lyranus, puta, quia S. Marcus, tamquam sol splendidissimus, suis prædicationibus, miraculis et virtutibus eam illuminavit et illustravit; Lyrano assentitur Procopius, dicens: Marcus, *ad instar splendidissimi solis, humanas animas illustravit*. Idem auctor in præclaro encomio quod in S. Marci laudem composuit, eum in urbe Alexandrina et Nilo et soli similem fuisse asserit. Omnibus notum est, quod Nilus fluvius Alexandrinum solum et totam Ægyptum aquis suis irrigare et fecundare solet; ita, inquit Procopius, Alexandria, imo et tota Ægyptus, Marcum tamquam alterum quendam Nilum non corporeum, sed mysticum habet; sic spirituales Ægypti agros irrigantem, quemadmodum frugiferos ille alter, qui oculis corporeis cernitur, irrigare solet. Insuper Procopius Marcum cum sole confert: *ad instar splendidissimi solis*, inquit, *humanas animas illustravit*. Sicut enim sol tenebras dissipat, lucem mirabilem diffundit et universum terrarum orbem illustrat, ita et Marcus in pontificali Alexandria throno sublimatus velut sol mysticus, terras ignorantie, erroris et idololatriæ fugavit tenebras, mirabilem sapientiæ, scientiæ et virtutis sparsit lucem; et, sive per se, sive per discipulos, non solum Alexandriam, verum et totam Ægyptum illustravit. Non enim satis fuit B. Marco, quod pietatis et scientiæ suæ radios diffunderet; sed insuper Alexandria instituit scholam christianam, ex qua innumeri illustres Doctores, pontifices et martyres, non secus ac fulgentia quædam orbis lumina prodire. Huic sacramum et divinarum literarum gymnasio præsedit Pauthenus vir doctissimus; huic successit Clemens Alexandrinus; Clementi Origenes, cujus discipuli extiteret S. Gregorius Thaumaturgus, et Athenagoras; ac postea in hoc gloriæ theatro apparere Athanasius, Basilus, Nazianzenus et alii multi, quibus Marcus Alexandriam ab ipso primum illustratam, illustriorem, totique orbi commendabilem fecit. S. Marcus a beato Petro Damiani velut fulgentissimum quoddam sidus universum terrarum orbem illustrans proponitur: *Marcus*, inquit, *est velut sidus aureum toto orbe præclarum* (Ubi sup.). Et revera Evangelio suo, necnon suis meritis toti effulsit orbi; duas

autem pereximias civitates specialiter illustravit, videlicet Venetias et Alexandriam; Venetias, ubi corpus ejus religiose servatur, ubi sanctus hic Evangelista summa veneratione colitur et ubi præsentiæ et protectionis suæ radii enitescit; Alexandriam, ubi velut sol splendidissimus per se et per suos discipulos mirabiliter effulsit: *ad instar splendidissimi solis humanas animas illustravit*. Unde sanctus Marcus merito conferri potest cum angelo, de quo S. Joannes in Apocalysi (10, 2) ait, quod *habebat in manu sua libellum apertum, et posuit pedem suum dexterum super mare, sinistrum autem super terram*. Marcus enim angelus fuit ratione puritatis et vitæ suæ angelicæ; habuit quoque libellum apertum, quia Evangelium suum, quod breve est, circumferre solebat; posuit tandem pedem unum super mare et alium super terram, quia duas præcipue civitates illustravit, Venetias scilicet quæ est in mari et Alexandriam, quæ in terra sita et fundata est. Respublica Veneta plurimum commendatur a potentia et a thesauris suis; verum a reliquiis S. Marci eam commendabiliorum censet Petrus Damiani: *plurima, inquit, ditiarum copia ex diversis in te mundi partibus conflavit; sed hæc gemma cælestis, quæ in medio tui posita est, in excelsum te gloria conspicuæ dignitatis extollit; incomparabilis enim iste thesaurus vibrantium metallorum supergreditur genera, cuncta gemmarum coruscantium superat ornamenta* (Ubi sup.). Alexandria similiter, quæ illustris erat a fundatore Alexandro, a pulchritudine ædificiorum et a multitudine civium, illustrior evasit S. Marci prædicationibus et miraculis, quibus ita sublimata est, ut de ea dici posset,

Regia solis erat sublimibus alta columnis.

S. Marcus Alexandrinam Ecclesiam non solum fundavit et illustravit; etiam ad christianæ perfectionis apicem eiecit et perduxit.

3. S. Marcus annis novendecim Alexandrinam sanctissimam rexit Ecclesiam, tantaque, inquit Petrus Damiani, prædicationis et exemplorum ejus erat efficacia, ut omnes qui tunc ad fidei

rudimenta confluebant, mox per continentiam ac totius sanctæ conversationis instantiam, *tamquam ad monasticæ perfectionis fastigium pervolarent* (Ubi sup.). Unde Philo disertissimus Judæorum, cum de B. Marci apud Alexandrinam Ecclesiam primatu scriptitatis civium Alexandrinorum domos, monasteria nuncupat: etenim tam pie et perfecte vivebant fideles in domibus suis, ut quælibet eorum domus *monasterium* bene ordinatum videretur. Non censendum, primos Alexandriæ fideles a B. Marco ad fidem conversos et sub ejus regimine constitutos fuisse christianos nomine tenuis: erant prorsus et re et nomine christiani, imo moribus et vita perfecti videbantur religiosi; non enim superbia insolescebant, non luxuriæ facibus ardebant, nec avaritiæ inextinguibili æstnabant siti; humilitatem sectabantur, paupertatem voluntariam libere amplexabantur, sobrietatem ac pudicitiam summe colebant, orationibus et jejuniis vigilabant, temporalia bona inter se habebant communia, eorum erat cor unum et anima una; tanta denique virtute ac perfectione præstabant, *ac si monasticæ perfectionis arduum arripuissent institutum*. Crediderim, non omnes Alexandrinæ Ecclesiæ alumnos a D. Marco ad Christum conversos summam vitæ perfectionem attigisse; tamen pro certo habendum, quamplurimos ex ejus discipulis ita perfectos fuisse, ut *Essæi*, id est, sancti et pii cognominarentur: tanta enim eorum erat puritas et sanctitas, ut universo orbi essent in admirationem, aliisque Ecclesiis totius forent perfectionis exemplar et speculum. Unde S. Hieronymus D. Marcum vocat *principem et institutorem cœnobarum*: quia *Essæi*, seu pii et sancti ejus discipuli in propriis domibus, velut in cœnobiis vivebant et ex his multi Alexandria egressi, totam Ægyptum et Thebaidem sanctissimis repleverunt monachorum agminibus, qui angelicam in terris vitam agebant et quorum portentosa sanctitas usque ad mundi finem ab authoribus enarrabitur et predicabitur. Ecce quid sanctus Marcus in Alexandrina Ecclesia perfecit ut Episcopus: *videamus etiam quid scripserit ut Evangelista*.

II PARS.

Quid scripsit S. Marcus, ut Evangelista.

Marcus post Christi mortem a S. Petro conversus et baptizatus fuit; ideo a baptismo, quem ab apostolorum principe acceperat, ejus vocatur filius: *Marcus filius meus*. O vere dignum tanto patre filium! qui mirabilia quidem fecit; ut Antistes et qui ut Evangelista scripsit Evangelium, 1. quod a Petro acceperat; 2. quod a Spiritu Sancto didicerat; 3. quod ipse perfecte servabat.

1. Sanctus Marcus non solum Petri filius, ejus etiam discipulus fuit et interpres: *Marcus*, inquit Dionysius Carthusianus, *Principis apostolorum in baptisate filius, in doctrina christiana discipulus, in sermone interpres* (pref. in *Marc.*). S. Hieronymus similiter sancti Petri discipulum et interpretem vocat: *Marcus discipulus et interpres sancti Petri* (de *Script. Eccles.*). Eum fuisse Petri discipulum fatemur omnes; quomodo autem ejus interpres fuerit, est dubium. Dicit tamen potest, eum Petri fuisse interpretem, quia Evangelium, quod a Petro audierat, interpretatus est et literis mandavit; cum enim fideles Petrum concionantem audirent, ejus demirabantur doctrinam; propterea Marcum ejus discipulum enixe rogarunt, ut quæ apostolorum Principis annuntiabat, ad perpetuam eorum memoriam conservandam, scriptis mandaret; quorum votis et precibus ut annueret Marcus Evangelium scripsit, quod ut canonicum ab Ecclesia recipitur, et hoc sensu eum Petri interpretem vocat D. Hieronymus, dicens: *Marcus discipulus et interpres Petri, quia juxta quod Petrum referentem audierat, rogatus Romæ a fratribus brece scripsit Evangelium*. Remque totam latius et clarius refert et explicat Clemens Alexandrinus his verbis: *Marcus Petri sectator, prædicante Petro Evangelium palam Romæ coram quibusdam Cesarianis equitibus et multa Christi testimonia*

proferente, petitus ab eis, ut possent, quæ dicebantur, memorie commendare, scripsit ex iis, quæ a Petro dicta sunt, Evangelium, quod secundum Marcum vocatur (in epist. 3 S. Petri). Non scripsit Marcus ineptas fabulas, non vana commenta, nec inventa poetica, sacrum Evangelium literis mandavit quod a Petro prædicante et docente audierat. Unde aliqui hoc Evangelium dicunt esse S. Petri: sicut enim sancti Lucæ Evangelium a multis sancto Paulo adscribitur, ita et sancti Marci Evangelium sancto Petro a multis assignatur, non quod revera illud S. Petrus scripserit, verum quia sanctus Marcus illud a S. Petro, velut magistro audivit: *Evangelium quod scripsit Marcus, Petri esse affirmatur, quia magistrorum esse videntur, quæ discipuli promulgarunt* (Tertull. cont. *Marcion*). Scripsit ergo Mareus Evangelium, quod a sancto Petro acceperat; scripsit etiam Evangelium, quod a Spiritu Sancto didicerat.

2. Omnis Scriptura sacra Deum auctorem habet; hæc est liber Dei, seu Deo inspirate compositus et quælibet ejus capita sunt veluti epistolæ a Deo ad homines missæ, ut suam eis manifestet voluntatem. Unde Sacræ Scripturæ a S. Dionysio Areopagita vocantur *eloquia divinitus tradita* (de *coelest. Hierarch.*), quia scilicet a Spiritu Sancto fuere inspirata. Scripsit Moyses, scripsit Salomon, scripsit Propheta regius, scripserunt et alii multi, dictante et inspirante Spiritu Sancto; ab hoc divino magistro omnes fuere edocti; eodemque docente et inspirante, suum sanctus Marcus scripsit Evangelium; quapropter ejus Evangelium *opus divinum* vocatur: *magnum certe hoc, Marce, tum fuit et plane divinum opus* (Procop. ubi sup.). Verum quidem quod Petrum prædicantem et narrantem Marcus audierat; atvero cum ipse calamo manum admovit, ut quæ audierat scriberet, alium habuit magistrum intus narrantem, prædicantem et docentem, nempe Spiritum Sanctum, a quo illuminatus et edoctus Evangelium suum conscripsit. Unde recte dicitur duos Marcum habuisse magistros, Spiritum Sanctum scilicet et Petrum. Petrus ejus fuit magister, quia illius Evangelium, ut ait S. Hieronymus, *Petro narrante et Marco*

scribente, compositum est (ep. 150 ad Heliod.); Spiritus Sanctus fuit etiam ejus magister, quia, ut ait Nicetas, *Marcus scripsit Evangelium totus afflatus, totus fervidus Spiritu Sancto*. Tertullianus Sacrae Scripturae auctores vocat *viros spiritus divino inundatos* (Apol. 18), quia nullum verbum, nulla syllaba, imo nec ullus apex in eorum apparet libris, qui non a Spiritu Sancto eos inundante et intus inspirante defluat et manet. Ut enim ait S. Petrus, non a dæmone docente, non a mundo, non a philosophis profanis, vel a poetis varia fingentibus, sed *Spiritu Sancto inspirati, locuti sunt sancti Dei homines* (2 Pet. 1, 21). Unde quælibet eorum verba habenda quasi oracula de cælo missa et ipsi tanquam Spiritus Sancti organa, quibus ipse suam nobis voluntatem patefecit. Quid ergo sentiemus de S. Marci Evangelio, quod a D. Petro prædicatum, visum, lectum et approbatum scimus? Quid de mirabili hoc Evangelio, quo innumeri populi ad Christi ovile vocantur? Quid de divino hoc opere, quod a sancta Ecclesia ut canonicum recipitur, quodque a sanctis Patribus laudatur atque uti divinum promulgatur? An dici licet hoc esse infirmi et ignari cujusdam hominis opus? Certe non hominum, Dei opus censendum, quia illud, Deo dictante et docente, scripsit Marcus; scripsit Evangelium *totus afflatus, totus fervidus Spiritu Sancto*. Ad hæc S. Marcus scripsit Evangelium, quod a Spiritu Sancto dicerat, *scripsitque Evangelium, quod ipse perfecte serabatur*.

3. Dabant auctores, an S. Marcus unus ex septuaginta duobus Christi discipulis extiterit; et communiter creditur, quod Christum nunquam viderit et quod solum post ejus mortem ad fidem conversus et a S. Petro baptizatus fuerit. Tamen licet de septuaginta duorum discipulorum numero non fuerit, vere Christi discipulus extitit, quoad sancti Evangelii observationem: haud enim minus exacte, quam primi Christi discipuli, juxta Evangelii leges vixit. De primis enim Christi discipulis legitur, quod summe pauperes, humiles, mansueti, patientes, ac casti fuerint, et de S. Marco eadem narrantur; tanta siquidem ejus extitit paupertas, ut terrena cuncta abdi-

carit, nec aliquid proprium nunquam habere voluerit; tanta ejus humilitas, ut se sacerdotio indignum judicans, pollicem sibi amputaverit, qui miraculose ei restitutus est; tanta ejus mansuetudo, ut cum Judæis et Gentilibus prædicaret, velut agnus inter lupos esse videretur; tanta patientia, ut cum sæpe fuerit injuriis lacessitus et opprobriis saturatus, nunquam maledicentibus maledixerit, omnia æquo et hilari animo sustinuerit; castitatem tandem et alias Evangelicas virtutes ita perfecte sectatus est, ut vita ejus fuerit quasi forma et repræsentatio omnium Evangelicorum præceptorum et consiliorum, quæ in ejus Evangelio continentur. Unde discipuli ejus duabus dirigebantur regulis, Marci scilicet exemplo et Marci Evangelio. *Prima* eorum regula erat S. Marci exemplum, quia tota ejus vita erat Evangelica et Evangelii expressa imago: *secunda* vero Marci Evangelium, in quo ea præcepta et consilia legebant, quæ ab ipso Marco servari conspiciebant; ipse agebat quod docebat; docebatque, quod agebat, dum Evangelium, quod scripserat, perfectissime servabat. Juxta divina Christi dogmata prius quisque ardere debet charitate et bonis operibus, quam aliis per suam doctrinam lucere. Sicut enim natura prius hominem format, quam ei loquelæ usum tribuat; ita et quisque se per opera bona formare debet, antequam aliis loqui, aliosque docere suscipiat. Et revera cui bono, unum facere et aliud dicere? Cujus utilitatis, si quis aliis faciendum proponat quod ipse perficere renuit? Nullius equidem; nam, ut ait S. Hieronymus, *non ædificat, sed destruit, qui quod aliis dicit, ipse non facit* (in c. 21 Mat.). Pharisei superbi et hypocritæ ambiebant vocari Rabbi; eorum quilibet magister appellari optabat; erant autem magistri, qui quæ dicebant, minime agebant, vel qui aliud verbis et aliud factis docebant; S. Marcus id prius fecit, quod in Evangelio suo faciendum docuit: antequam homines humiles *beatos* esse scriptitaret, humilitatem apprimè ipse colebat: priusquam inimicos diligendos evangelizaret, ardentèr quosque, quantumvis sibi infensos, hostes amabat; orabat pro persequentibus et calumniantibus, iis benefaciebat qui ipsum oderant et alia omnia perfectissime

servabat, quæ in Evangelio suo, Spiritu Sancto dictante, delineavit. O Evangelistam mirabilem, qui Evangelium scripsit, quod a S. Petro audierat, quod a Spiritu Sancto didicerat et quod ipse perfecte servabat! Ecce quid S. Marcus scripserit, ut Evangelista: *inquiramus nunc, quid passus sit, ut martyr.*

III PARS.

Quid passus est S. Marcus ut martyr.

Multa et gravia a conversionis suæ tempore passus est Marcus tum in itineribus quæ suscepit; tum in mortificationis et omnium virtutum exercitio cui vacavit; tum a Gentilibus et Barbaris quibus prædicavit; hodie ea solum inspecio, quæ, ut martyr tempore sui martyrii pertulit et dico eum passum esse 1. injurias et ludibria; 2. vincula et carceres; 3. gravia supplicia et ipsam mortem.

1. Multi ex Alexandrinis civibus nondum ad catholicam fidem conversi, dæmoniaco in S. Marcum inardescens furore, consilium inierunt adversus discipulum Domini, atque in ejus aëdes irruentes, cum eum sacra facientem offendissent, injuriis et contumeliis affecerunt: *injuriis ac maledictis lacessitus, mansuete et æquo animo omnia perferebat* (Procop. ubi sup.). Inter multas autem quibus eum lacessabant, injurias, advenit Metaphrastes, quod illum bubulum vocaverint: *trahamus*, inquebant, *bubulum in bubulci stabulum*. Eum vocant *bubulum*, qui leo erat generosissimus ad ardua quæque suscipienda: vocant eum *bubulum*, qui vir erat sanctissimus ratione suorum virtutum: eum *bubulum* vocant, qui episcopus erat zelantissimus et Evangelista a Deo dilectus. Hanc quidem et alias injurias æquo et gratissimo animo pro Dei amore passus est Marcus; præterea maligni et barbari ejus inimici injuriis et conviciis plurima et gravia addiderunt ludibria; eum etenim *ligatis e collo funibus, alii media Alexandria ludibrio, propudiosque spectaculo ante trahebant; alii fustibus, lapidi-*

busque tundebant (Nicetas ubi sup.). Tales fuere injuriæ, taliaque extitero ludibria, quæ invictissimus ille præsul ab ingratis Alexandrinis civibus pertulit: eos ille verbis suavissimis ad Christi amorem perducere conatus erat et ipsi verbis contumeliosis eum exhonorare contendunt: ille, ut eos ab infami dæmonis servitute eriperet, ardenti et continua solitudine laboraverat, et hi eum, veluti hominem vilem et despicabilem, populorum ludibrio exponunt; interim S. Marcus *mansuete et æquo animo omnia perferebat*. Innumera Judæis beneficia Christus impendit; iis namque altissima fidei mysteria manifestavit; iis verbo et exemplo salutis et perfectionis viam patefecit; cæcis insuper visum, surdis auditum, mutis loquelam, paraliticis membrorum usum, aliisque multis ægrotis sanitatem et mortuis vitam restituit. O Christe Salvator, tibi quid pro tantis impensis beneficiis retribuerunt Judæi? *Retribuebat mihi mala pro bonis*; non bona bonis compensarunt, imo vero mala pro bonis retribuerunt: quippe qui illum Judæi vili pretio venderunt, eum ligatum per Jerosolymitanæ urbis compita traxerunt, injuriis et contumeliis affecerunt, militum et satellitum ludibrio illum objecerunt, ad crudelem tandem et infandam mortem damnarunt. Ecce retributionem Christi; et ecce etiam retributionem Marci: ille namque Alexandrinis cives ad Christi fidem vocaverat, eos ad justitiæ semitas direxerat, eis gravi cum labore sacrum annuntiaverat Evangelium, eorum multos ægrotos sanaverat et quibusdam ex eorum mortuis vitam restituerat; ipsi vero retribuerunt mala pro bonis; siquidem illum injuriis et conviciis onerarunt, eumque ludibrio totius civitatis, per quam raptatus est, exposuerunt; neque solum injurias et ludibria passus est, *etiam vincula et carceres*.

2. Vincetus fuit Marcus, qui peccatorum vincula solvere solebat; vincetus fuit, qui complures a simulacrorum cultu et errore liberaverat; vinculis comprehensus ab iniquis hominibus ille, qui multos a dæmonum faucibus eripuerat. Sicut enim a Judæis Christus, velut reus et infamis, vincetus et ligatus ad domum Annæ pontificis, ad prætorium Pilati judicis et ad Herodis regis curiam ductus est, ita Marcus funibus vincetus collo,

non manibus, velut bubulus tractus et raptus fuit per vicos et plateas civitatis Alexandrinæ, tanta vi, tantoque impetu, ut caro ejus contusa remanserit et pavimentum fuso ejus sanguine cruentatum fuerit. Postea ingrati et barbari illi cives sanctissimum hunc virum, sic suo perfusum et sauciatum sanguine et quasi exanimem ad carcerem traxerunt et in eo recluserunt. O detestandam horum civium ingratitude! o gloriosum hujus sancti martyris certamen! Dicebat Paulus, quod bonum certamen certasset et quod gloriose pro Christo pugnasset: *bonum certamen certavi*; quæ verba exponens S. Chrysostomus, ait, bonum et illustre fuisse Pauli certamen, quia vincula et carceres pro Christo passus erat: *ubi carcer, ubi vincula, ibi certamen bonum, nil hoc certamine melius, nihil illustrius* (hom. 9 in 2 Timot.). Illustre autem et gloriosum illud certamen obiit S. Marcus; ab Alexandrinis enim civibus, a quibus grande solatium et magna juste expectare poterat præmia, fuit turpiter vinctus et in carcerem coniectus. Non tamen hic eorum stetit malitia et pervicacia: ab eis postremo *passus est gravia supplicia et diram mortem*.

3. D. Ambrosius, ut consoletur insones, qui carceribus injuste ocluduntur, ait, quod non debeant tristari nec conturbari, quia a Deo in carcere visitantur: *non turbentur innocentes, eum, oppressa justitia, traduntur in carcerem: visitat Deus et in carcere suos*; eos quidem omnes visitat internis consolationibus, quibus corda eorum roborat, eorumque mœrorem mitigat; ac insuper visitatus fuit in carcere Marcus ab ipso Christo Domino, qui ei visibiliter apparens, eumque confortans dixit: *pax tibi, Marce evangelista meus*. Coelesti illa consolatione recreatum, dum in carcere detineretur, infensissimi ejus hostes brevi illum inde extractum diris suppliciis affecerunt, vel potius omnibus eum tormentorum generibus probarunt: *omnium generum crucialibus*, inquit Procopius, *velut aurum quoddam fuit probatus* (Ubi sup.). Historici tamen, qui sancti hujus viri gesta et passiones referunt, non specificant, quæ fuerint illa supplicia quæ pertulit; dicunt solum, quod postquam e carcere fuit eductus, eum iterum, fune ad

collum ligato, per saxa magno raptarint impetu, quousque sanctissimam efflavit animam; siquæ rem totam evenisse narrat Metaphrastes: « cum dies illuxisset, venit illic civitatis multitudo, quæ cum illum eduxisset de carcere, rursus in ejus collum funem injececerunt, eumque pertrahentes dicebant: trahamus bubulum in bubulci stabulum. At B. Marcus eo majores gratias omnipotenti Domino Jesu Christo agebat, dicens: In manus tuas Domine commendo spiritum meum; cumque hoc dixisset, tradidit Deo spiritum ». Timotheum hortatur D. Paulus, ut opus faciat evangelistæ: *opus fac evangelistæ*: quod est illud opus? respondet Doctor Seraphicus in sermone de S. Marco: *opus evangelistæ est: primo in Christum credere; secundo, Christum predicare; tertio predicata in scripturam redigere; quarto seipsum in mortem pro Evangelio tradere* (2 Tim. 4). O grande et arduum opus! quod perfecte adimplevit S. Marcus, qui in Christum firmiter credidit; qui Christum crucifixum prædicavit alacriter; qui, quæ de Christo prædicavit, scriptis mandavit; qui tandem acerbam passus est mortem, ut quæ de Christo prædicaverat et scripserat, sanguine suo confirmaret. Ecce supplicia, ecce mortem et ecce quid passus sit S. Marcus, ut Christi martyr. *Ut episcopus* Ecclesiam Alexandrinam fundavit, illustravit et perfect: *ut evangelista*, Evangelium scripsit, quod a Petro audierat, quod Spiritu Sancto docente, didicerat et ipse exacte servabat: *ut martyr* passus est injurias et ludibria, vincula et carceres, gravia supplicia et mortem. Ecce quid fecit, quid scripsit et quid passus est Marcus in hoc sæculo, quibus omnibus meruit in cœlum sublimari et ad primarias paradisi sedes evehi. Jam ibi eum contemplerur; miremur ejus gloriam, ejusque patrociniū imploremus. Quantam, o fratres dilectissimi, pensatis esse in cœlo gloriam sanctissimi illius viri, qui tot et tanta pro Christi gloria fecit, scripsit et passus est? maxima quidem gloria ejus, quoniam, ut ait Niceas, Marcus apostolis ut apostolus, evangelistis tamquam evangelista, patriarchis ut patriarcha, atque martyribus ut martyr est coaptatus; variaque proinde corona præfulgens ac eximie nitens, in cœlis a dexteris assi-

stere æterno Regi meruit. Demiremur eum tot donis radiantem, totque pretiosis redimitum coronis; atque insuper ad ejus confugiamus patrocinium, ejusque auxilium imploremus. Respublica Veneta, duratione antiquissima, autoritate potentissima, nec non divitiis, viribus et nobilitate famosissima, a multis sæculis S. Marcum in patronum assumpsit; ideo sub ejus insignibus et protectione militat, pro stemmate leonem præferens et pro tessera hæc sumens Christi ad Marcum verba: *pax tibi, Marce evangelista meus*. Sub tali autem et tanto protectore felix et potens stat illustris hæc respublica; sancti hujus intercessione innumera impetrat beneficia, ejusque patrocinio cuncta ei prospere et feliciter evenire videntur. Nec solis Venetis patrocinatur Marcus, verum et omnibus qui ejus devote et reverenter implorant auxilium. Ut enim perbelle ait S. Laurentius Justiniani: « invocat Marcum oppressus et levamen sentit; ejus implorat auxilium infirmus et sospitatem recipit; in mari, in solitudine, in periculis, inter latronum acies exoratur et juxta fideliter poseentium vota suffragatur: offert enim Deo orationes ad se clamantium atque gementium, ut beneficia conferat. Intercedit et obtinet; compatitur et sua interpellatione defendit. Suo nunquam frustratur voto, quoniam ardens, quoniam recte, quoniam precatur humiliter. Per illum Deus largitur veniam, manum porrigit, delinquentes sustinet, tribuit vitam. Felices dixerim, qui tanto propitiantur patrono ». Itaque sanctum hunc Antistitem in vitæ nostræ patronum eligamus; hujus sanctissimi evangelistæ protectionem humiliter postulemus et tanti martyris patrocinium in omnibus necessitatibus nostris sollicite ac ardens petamus; et ut illud impetrare valeamus, enixe eum rogemus cum Procopio, dicentes: O Marce evangelista, Deum nobis propitium reddere ne graveris; ab iis quæ molesta nobis accidunt et a quibus perturbamur, nos subleves; quæ in vita difficilia et gravia nobis sunt, ea facilia reddas; rumpas et chyrographum illud, in quo nostra crimina scripta sunt, erratorum des veniam: talem enim ab ipsius Domini lingua potestatem accepisti. Si ligaveris, id quod ligatur, solvi non poterit. Si ad commiserationem ac veniam

spectaveris, vinculum ipsum facile dissolvetur. Ne despicias nos propriorum peccatorum catenis constrictos, sed impera vinculis ipsis et illa effringentur. Denique fac, ut et nos honorum cælestium participes efficiamur, gratia et benignitate Domini nostri Jesu Christi, cui gloria est et imperium, nunc et in sæcula sæculorum. *Amen*.

DE SANCTA CATHARINA SENENSI

CONCIO UNICA.

Ipse dabit tibi cor (Eccl. 6, 37).

Spirituum et meritorum uniuscujusque solus ponderator est Dominus. Unde sicut illi soli cognitus est numerus electorum in superna civitate locandus, ita et ei soli innotescent gradus meritorum et præmiorum, quæ cuilibet sancto specialiter competant. Si tamen de sanctis per conjecturas, per presumptiones et per externa eorum gesta liceat judicare, certe S. Catharina Senensis tot durioris penitentiae vacavit operibus, tot cœlestibus illustrata fuit visionibus, tam insolitis effulsit miraculis, tam familiariter cum Christo conversata est, tantaque charitate erga Deum et proximum exarsit, ut eam maximi exitisse meriti ac supereminente ditatam fuisse sanctitate, nemo sit qui ambigat. Quod vero in tota sanctæ illius virginis vita mirabilium apparet, est mira Christi erga eam dignatio, quæ tanta fuit, ut ei proprium cor dare voluerit. Promiserat Deus se cor, seu amorem suum, daturum ei, qui ejus perfecte servaret præcepta; *ipse dabit tibi cor*; id nunquam melius et perfectius adimpletum fuisse videtur, quam in sancta Catharina, cui Christus revera cor suum dedit. Ipse etenim sacræ hujus virginis cor

eripuit, in cujus locum cor rubicundum et ardentissimum, quod manu gestabat, reponens, dixit: ecce filia mea, *habes pro corde tuo cor meum* (Raymun. Capuan. *in vita ejus*), clausoque latere recessit; et ne putaretur inane hoc fuisse phantasma, illo in loco cicatrix permansit, quæ a multis visa est. An autem cor suum Christus ei moraliter solum dederit, an vero realiter et physice, reproducendo scilicet proprium cor et illud intra sanctæ illius virginis pectus introducendo, illius dumtaxat est judicare, qui novit abscondita cordium. Itaque in Seraphicæ illius virginis laudem dicam tantum, ipsam habuisse cor maxime conforme et simile cordi Christi. *Ave*.

Peccatorum corda plena, frigida et abominabilia sunt. Eorum corda plena sunt ignorantia, iniquitate et dolo: *cor tuum plenum est dolo* (Eccl. 1, 40): eorum etiam corda sunt frigida erga proximum, quem non amant et cui plerumque mala ex corde desiderant: *mala autem in cordibus eorum* (Ps. 27, 3): sunt tandem eorum corda ab omni bono elongata et abominabilia: *abominabile Domino cor pravum* (Prov. 11, 20). Christus Jesus toto cælo a peccatis et a peccatoribus segregatus non habuit simul cum iis cor plenum, frigidum et abominabile; imo vero habuit cor vacuum, ardens et consecratum; cor vacuum omni ignorantia, passione et imperfectione; cor ardens amore inimicorum, miserorum et omnium hominum; cor consecratum laboribus, doloribus et æterni Patris amori. O cor venerandum! o cor omni admiratione dignum! et ecce cor, quod Christi simul fuit et S. Catharinæ; ipsa namque cum Christo habuit 1. cor vacuum; 2. cor ardens; 3. cor consecratum. His tribus propositionibus Catharinam idem cum Christo cor habuisse patebit: *ipse dabit tibi cor*.

I PARS.

Sancta Catharina simul cum Christo habuit cor vacuum.

Voluit Deus in sui gloriam altare fieri, non solidum, sed cavum et intus vacuum: *ipsum altare erat intus vacuum* (Exod. 38, 7). Cor Christi extitit quidem altare, in quo ad Patris æterni gloriam innumera interius sacrificia obtulit; et illud altare fuit vacuum, eo quod tamquam divinitatis thronus, ab omni quod imperfectionem redolet, fuerit prorsus alienum et vacuum; cor autem ejus præcipue vacuum fuit omni ignorantia, immunditia et affectu terrenorum. Et quoad hoc, cor S. Catharinæ cordi Christi maxime apparuit conforme; ipsa etenim cum illo habuit cor vacuum ignorantia, immunditia et affectu terrenorum: hujus sanctæ virginis cor fuit 1. *vacuum ignorantia*, cum fuerit doctissima; 2. *vacuum immunditia*, cum fuerit purissima; 3. *vacuum affectu terrenorum*, cum fuerit paupertatis amantissima.

1. Cor Christi omni penitus ignorantia vacuum fuit, cum in eo cuncti scientiæ Dei thesauri habentur reconditi: *in quo sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ absconditi* (Colos. 2, 3). Nulla prorsus in divino illo corde esse poterat ignorantia nebula; cum noverit et ea quæ sunt et ea quæ non sunt; ac in essentia divina omnia præterita, præsentia et futura clare viderit. Sancta Catharina similiter non quidem ita perfecte ac Christus, ast suo modo habuit cor ignorantia vacuum; nam ipsa fuit doctissima et ab ignorantia tenebris remotissima. Magister ejus Christus *per revelationem, per occultam inspirationem et aliquando per claram apparitionem ei loquebatur, sicut homo loquitur homini* (S. Anton. 3 p. tit. 23, c. 14); ideo ipsa dicere poterat, non ab hominibus didici; Deus omnium artifex *docuit me sapientiam* (Sap. 7, 21). Sub tanto magistro Catharina ab infantia sua multas orationes, prima fidei rudimenta, et arctam vivendi formam, quam sancti

Patres in deserto tenerant, perfecte didicit: paulo autem ætate provector facta, sub eodem præceptore tam altam fidei et theologiæ mysteriorum notitiam assecuta est, ut quæque abstrusa penetraret, difficilia enodaret et obscura elucidaret; unde præstantiores quique theologi eam in dubiis et difficultatibus suis tanquam oraculum consuebant, doctissimasque ejus responsiones admirabantur. Nec mirum; etenim ipsa divinitus edocta secreta cœlestia noverat, quæ non licet homini loqui. Ipsa etiam, quæ lateris Christi vulnus deosculari et sugere meruerat, e sacro illo divini luminis fonte tantam hauserat sapientiam, ut confessarii ejus, doctores omnes et plures ex summis Pontificibus eam audientes suspicerent et quasi in extasim raperentur. Cœlestem autem hanc sapientiam eructavit præcipue S. Catharina, tum in libro de Providentia, in quo mirum in modum de solitudine cordis disserit; tum in variis epistolarum voluminibus, in quibus sublimia de Principum et Ecclesiasticorum regimine docet; tum in sententiis, quas in extasim rapta sæpe proferebat; tum in dubiis ipsi propositis, quæ clare et doctissime explanabat. O supereminentem hujus virginis scientiam! quæ magis adhuc enitet in hoc quod ipsa cognosceret abscondita quæque sive presentia sive futura. Procul dubio presentia, quæ sub sensu cadunt, a quolibet oculis habente videri et cognosci possunt; presentia autem quæ latent, ut cordis arcana, a Deo solo et ab iis, quibus Deus dederit, innotescunt: Deus autem hanc cordium notitiam sanctæ Catharinæ impertitus est; ipsa siquidem abscondita cordium scrutabatur, ac ita perfecte noverat, ut pluries pluribus, que in eorum cordibus laterent cogitationes, quis conscientia illorum esset status, quæ peccata confessariis manifestaverint et quæ celaverint, necnon alia multa declaraverit. Ipsa novit etiam abscondita nondum actu existentia, verum aliquando futura: *erat enim in ea*, inquit S. Antoninus, *spiritus propheticus tam perfecte et frequenter, quod pene eam nil posset latere* (Ubi sup.). Hoc prophetiæ spiritu illustrata, confessarium suum de his quæ ei superventura erant, quandoque præmonuit; futura schismata diu antequam evenirent prænun-

ciavit; imminetia Ecclesiæ mala summis Pontificibus indicavit; aliquibus Principibus varios eventus futuros prædixit; ipsa tandem in sua cella, velut in totius sapientiæ gymnasio sedens, præterita, præsentia et futura, quantumvis abstrusa, penetrabat. Exinde certissime patet, cor Catharinæ simul cum Christi corde fuisse ignorantia vacuum, cum ipsa fuerit doctissima: *cor autem Catharinæ, simul cum corde Christi, fuit etiam omni immunditia vacuum, cum ipsa fuerit purissima.*

2. Cor Christi ita ab omni immunditia vacuum et alienum extitit, ut ad illud vel minima cujusvis peccati macula accedere nequiret. Non erat, quod diceret Patri: *cor mundum crea in me Deus* (Ps. 50); quia a principio ita mundum et purum creatum fuit ejus cor, ut nec levissima quaque peccati labe unquam fœdari posset. O cor vere omni immunditia vacuum! similiter cor Catharinæ extitit mundissimum; non quidem a venialibus peccatis totaliter immunis vixit, tamen paucissima usque ad cor ejus venerunt, eoque tam cito lacrymis lavit et penitentiis ita gravibus delevit, ut cor ejus mundissimum extitisse constet. De ipsa fertur, quod; postquam adhuc septennis virginitatem vovit, a mundi pompa et ab elaborato corporis sui cultu maxime abhorruerit; nihilominus importunis sororis suæ Bonaventuræ precibus victa, corporis ornatui aliquantulum indulsit, in quo an etiam venialiter peccaverit, dubitat S. Antoninus: *hanc tamen levitatem*, inquit, *ad se reversa multis lacrymis tersit, eamque confessa est proclamans, se inferno esse dignissimam* (Ubi sup.). Heu! si levitatem, de qua jure ambigitur an fuerit peccatum veniale, tot lacrymis lavit, tantoque dolore delevit, quantam cordis ejus munditiam fuisse censebimus, non solum respectu gravium, verum etiam respectu levissimorum peccatorum? tantam quidem, ut nec verbis explicari valeat. Perbelle dixit Augustinus, quod *cor justorum cœlum est* (serm. 44). Cor nostrum parvum est, cœlum amplissimum; cor nostrum est animatum et vivit, cœlum vero est inanimatum et non vivit; quomodo ergo cor justorum, quod est parvum et animatum, potest vocari cœlum, quod maximum est et inanimatum? Dicendum videtur, cor ju-

storum esse cœlum, quia sicut Deus visibiliter habitat in cœlo, ita et in anima iusti vere per suam gratiam sanctificantem inhabitat. Vel etiam dici potest, cor iustorum esse cœlum, quia sicut in cœlo nihil est immundum: *non intrabit in eum ali- quod coinquinatum* (Apoc. 21, 27), sic cor iusti ab omni prorsus peccati mortalis macula vacuum est et immune. Duplici autem hoc sensu cor S. Catharinæ vere et perfectissime cœlum extitit; cœlum fuit per gratiam sanctificantem et abundantem, qua Deus illud replevit; fuit etiam cœlum, quia non solum mortali quodam peccato nunquam coinquinatum, verum et levissimas quasque peccati maculas ab eo abegit; idcirco in ejus corde mundissimo Christus virginum sponsus commorabatur et delectabatur. Christus *pascitur inter lilia* (Cant. 6), seu in cordibus instar liliorum dealbatis et mundis jucunde inhabitat; ipse est sapientia æterna, quæ *non habitat in corpore subdito peccatis* (Sap. 1, 4); at in cordibus purissimis et a peccati macula alienis facile requiescit. Procul Christus a cordibus fœdo avaritiæ, luxuriæ, vindictæ et aliorum vitiorum luto inquinatis et fetidis; ibi non habitat hic puritatis amator; e contra in mundissimo S. Catharinæ corde gratissime commoratur. De ipsa enim legitur, quadam die dæmones ex Dei licentia tentationibus horrendis illam vexasse, objicientes intellectui ejus et coram ipsa patranses quidquid anima puritatis sollicita magis horrescit. Horrui, et satanæ fortiter resistens, summopere turbata est virgo sacra; cui cum post tale certamen apparuisset Christus, ipsa ad summum afflictæ humiliter dixit ei: ubi, Domine mi, fuisti, dum cor meum tot turpidinibus vexabatur? cui Dominus: *ego eram in corde tuo, latebam in medio cordis tui* (S. Anton. ubi sup.). Heu! si Christus in corde Catharinæ erat et latebat, etiam cum tentationibus ad turpia allicientibus vexabatur, quanta æstimanda pretiosi et cœlestis illius cordis munditia? Cum Christus Dominus in hunc mundum venit, voluit in loco totius mundi purissimo, videlicet in sinu Beatissimæ Virginis Mariæ habitare et quiescere; quantam ergo censebimus cordis sanctæ Catharinæ munditiam, in quo Christus fuit, latuit et commoratus est?

certe cor ejus purissimum et ab omni immunditia alienum reputandum. S. Catharina igitur simul cum Christo habuit cor vacuum omni immunditia: *habuit etiam cum eo cor vacuum ab affectu omnium terrenorum.*

3. Abhorret natura vacuum; unde cum cor gratia et cœlestibus bonis destituitur, terrenis impletur: et e contra, ut ait sanctus Bernardinus Senensis, cum cor terrenis evacuat, cœlestibus bonis facile impletur: *terrenis vacui, cœlestibus implebuntur* (t. 23, ser. 9, 12). O quam plenum fuit Christi cor cœlestibus bonis, et o quam vacuum affectu omnium terrenorum! o quam similiter, plenum et vacuum fuit S. Catharinæ cor! plenum cœlestibus divitiis: in cœlis enim semper conversabatur et divitiis cœlestibus continue replebatur. Quis narrare posset, quot mirabiles visiones habuerit, quot extases passa sit, quot cœlestibus consolationibus gavisa, quotque mirabilia in cœlo videre meruerit? ipsam gloriam Beatorum, imo et divinam essentiam vidisse, confessorio suo fassa et testata est, dicens: *intellexit anima mea gloriam Beatorum; anima mea vidit divinam essentiam* (S. Anton. ubi sup.). O cor vere bonis spiritualibus et cœlesti rore plenum! o cor vere vacuum affectu omnium bonorum terrestrium, quæ desepxit, reliquit, ac paupertatis voto penitus abdicavit! Exinde quæcumque ipsi impertiebantur, sive oleum, sive vinum, sive frumentum, sive vestes, ea pauperibus et aliquando ipsi Christo sub specie pauperis petenti erogabat. Fideles hortatur D. Paulus ad cœlestia bona, non vero terrestria ambienda et inquirenda: *quæ sursum sunt querite, ubi Christus est in dextera Dei sedens; quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram* (Coloss. 3, 1). O quot e contra, posthabitis gratiæ et gloriæ bonis, terrenis solum ditari ambiunt et satagunt! Vel ipsi sanctæ Catharinæ consanguinei eam ad matrimonium ineundum et ad cor suum terrenis agglutinandum, variis modis inducere perentantur; at hæc sponsa Christi, quæ se totaliter spiritualibus adixerat, non acquievit carni et sanguini; quin contra, soli Deo placere studens, quæ sursum sunt semper quæsit; cuncta terrena nihili pendit, ac veluti vilia spiritualis vite

impedimenta respexit et desepxit. De sancta virgine Theresia fertur, quod quadam die post perceptum sacrosanctum Eucharistiae sacramentum in extasim raptā, tantam interioris suavitatem et dulcedinem senserit, ut ab illo tempore terrena cuncta, non secus ac vile fornicarum examen aspiceret: *omnia*, inquit, *michi videbantur esse fornicarum examen*. Heu! si S. Theresia post illam extasim ita terrena bona contempsit, quid dicendum de S. Catharina, *cui communiter contingebat, ut communionem accepta, raperetur in extasim et per tres, vel quatuor horas raptā et alienata a sensibus manebat immota?* (S. Anton. ubi sup.). Quid sentiemus de S. Catharina, quae passim extases patiebatur, quae rore caeli in oratione pasciebatur, quae in meditatione gustabat assidue, quam suavis est Dominus, quae coelestium honorum magnitudinem noverat, et cujus anima essentiam divinam videre meruerat? Certe terrena omnia non solum ut fornicarum examina, verum ut iis viliora et affectu cordis humani indigniora desepxit et abiecit. Ecce cor vere vacuum; dum autem S. Catharina simul cum Christo habuit cor vacuum, *cum eo etiam habuit cor ardens amore hominum*.

II PARS.

Sancta Catharina simul cum Christo habuit cor ardens.

Christus Dominus tanto erga homines ardebat amore, ut tota ejus cura, totaque doctrina ad hunc amorem tendidisse videatur: *dilectio proximi est tota Creatoris disciplina* (Terull. *ado. Marc.* 5, 14). Venerat ignem mittere in terram: *ignem veni mittere in terram*; ignem scilicet amoris Dei et proximi, quo cor ejus ita exarsit, ut pro omnibus penitus hominibus pati, crucifigi et mori voluerit: *Christus pro nobis mortuus est* (ad Rom. 5). Specialiter vero Christi entuisse videtur amor erga inimicos, erga infirmos et erga peccatores, quibus specialiora amoris sui signa dedit. Et in hoc magistrum

et sponsum suum Christum perfectissime imitata est Catharina, cujus cor sancto omnium hominum amore accensus specialius et ardentius amavit 1. *inimicos*, quibus injurias condonavit; 2. *infirmos*, quorum calamitates sublevavit; 3. *peccatores*, quorum salutem optavit et pro viribus procuravit.

1. Christus Dominus, qui omnes penitus homines diligebat, suum erga inimicos specialius manifestavit amorem; iis enim injurias condonavit, multa iis beneficia impertitus est, et in cruce pendens pro iis enixe Patrem deprecatus. O praeclarum dilectionis inimicorum exemplar! cui quidem conformis extitit Catharina, quae cum omnes homines, nullo excepto, propter Deum amaret, suum specialiter erga inimicos perfecit amorem; ei enim improperebant multi; propter pietatis ejus exercitia mussitabant non pauci; aliqui murmurantes ex hoc quod saepissime sacrosancto reficeretur Eucharistiae sacramento, illam ex unico hoc cibo vivere dicebant; alii, ut de suspecto consortio illam incusarent, eam plus quam par esset confessarium alloqui aiebant; ei complures, tum ex invidia, tum ex falso zelo varie illudebant, multasque ei injurias inferebant; ipsa cum *malediceretur, non maledicebat*; mala malis non compensabat, quin contra orabat pro persequentibus, maledicentibus benedicebat, et erga infensissimos quosque hostes se beneficam exhibebat. Ad sanctae illius virginis gloriam narratur, quod cum in civitate Senensi quadam degeret infirma, lepra ita enormiter corrupta, ut nec interveniret aliquis, qui ei subvenire vellet, Catharina, ubi hoc rescivit, *ad eam accessit festinanter, ardore charitatis succensa* (S. Anton. ubi sup.), ei salutem dixit, contrectavit eam, ejusque se obsequio propter Deum ita mancipavit, ut qualibet die eam pluries inviseret, cuncta victui necessaria ei prepararet, magnoque affectu et diligentia ei in omnibus inserviret. Ingrata vero haec aegrotā, diabolo suggerente, post percepta multa ardentissimae charitatis officia, cepit oburgare ac contumeliis afficere virginem; opprobriis et irrisionibus multis illam insectabatur; ipsa vero talia benigne audiens, irascentem verbis dulcissimis leniebat, maledicenti benefaciebat, omniaque ipsi necessaria quieto et

tranquillo animo suppeditabat. Quid simile de alia fertur infirma, cui propter putridum cancer fœtenti maximo charitatis studio opitulabatur S. Catharina, licet hæc ingrata mulier benefactrici suæ crebro malediceret, eamque detractionibus suis denigrare conaretur. Alia multa ab authoribus recensentur charitatis testimonia, quæ inimicis suis præstitit hæc virgo sacra; eos enim dilexit, fovit, protexit et beneficiis multis replevit. Unde, si inimicis parcere, cum iis nocere possumus, gloriosissimum censeat S. Ambrosius: *magna gloria est, si cui potuisti nocere, parceas*; maxima certe fuit gloria S. Catharinæ, quæ, cum inimicis nocere posset, non solum iis pepercit, verum et iis benefecit, multaque ardentissimæ charitatis officia sedulo impendit. Habuit ergo S. Catharina cum Christo cor ardens amore erga inimicos, quibus benefecit: *habuit etiam cum Christo cor amore ardens erga infirmos, quorum calamitates sublevavit.*

2. Magna erga infirmos charitate ferebatur Christus; unde passim cæcos, surdos, mutos, paralyticos, aliisque infirmitatibus gravatos sanabat, neque solum per seipsum iis subveniebat, etiam per apostolos, quibus dedit potestatem, *ut curarent omnem languorem et omnem infirmitatem* (Matt. 10). Simili quoque charitate ardebat S. Catharina, quæ omnibus quidem miseris compatiebatur; ac præcipue ægrotis, quibus inserviendis assidue vacabat. De aliquibus jam locuti sumus, quibus maxima charitate et patientia ministravit; verum et aliis multis eadem charitatis officia præstitit; ab Ecclesia enim ad xenodochia preparare solita erat, ubi iis qui lepra, putridis canceribus, fœtidis et inveteratis ulceribus et aliis morbis horrendis ac contagiosis laborabant, alacri animo opitulabatur. Quodam autem die, detecto ægrotantis alicujus ulcere, tantus ex eo fœtor exhalavit, ut virgo sacra usque ad vomitum commota fuerit, nec ideo a charitatis officio destitit; quin contra, ut de seipsa triumpharet, iisque fœtoribus assuefieret, os et nares horrendo et fœtido huic ulcери admovit et suxit, donec horrorem et nauseam visum est sibi extinxisse. Alia vice, cum ulcus cancerosum virgo detergeret, tantus similiter ejus

nares fœtor invasit, ut ejus omnia commota sint viscera; at illa, ut de naturali hoc horrore totaliter triumpharet, fœdi hujus ulceris loturam in scutella collegit et alacriter bibit. Quæ actio ita Christo ejus sponso accepta fuit, ut proxime sequenti nocte illi apparuerit, sacraque corporis sui vulnera ei patefecerit; cumque ad sumendum potum ex lateris sui vulnerere eam invitasset, *inclinavit Christus locum vulneris lateralis ad os ejus, ex quo potu per non parvæ moræ spatium inexplicabilem hausit sapientiam tam avidè, quod abunde satiata simul et sitibunda fuerit* (S. Anton. ubi sup.). O ineffabilem Christi erga hanc virginem gratiam et favorem! O mirabilem etiam hujus virginis erga infirmos charitatem! quæ enim major charitas, quam inter infirmos commorari, eos consolari, purulenta eorum ulcera lavare, sordes quasque hilari animo abstergere, fluentem saniem lambere, omniaque ipsis necessaria sedulo præstare, nec aliqua adveniente tentatione ab his charitatis officiis cessare? Præclare dixit S. Fulgentius, charitatem erga proximum, si vera sit, nunquam frigescere, imo inardescere semper et crescere: *proprium est charitatis proximi, ut in eo, qui eam erogat, crescat* (ep. 5 ad Euyyp.). Quod verissimum in S. Catharina comprobatur; charitas enim qua erga ægrotos exarsit, nunquam refrixit; major semper et ardentior est effecta. Dæmones invidia tabescentes, ab his charitatis officiis eam advocare conabantur, tum provocando infirmos ad illi improprium, tum horribiles in ulceribus infirmorum excitando fœtores; ejus etiam sociæ et amicæ timentes, ne ipsa ob fœtenta quæ attractabat ulcera, in gravem aliquem morbum incideret, ei suadere pertentantur, ut charitatis suæ exercitia temperaret; ejus tandem parentes ægre ferentes delicatam hanc filiam nosocomia circuire, canceres tangere, ac infirmis plerumque ingratissimè viliora et abjectiora quæque charitatis officia præstare, eam a pio hoc exercitio avertere sategerunt; jamvero nec dæmones, nec amici, nec parentes eam a proposito deterrere potuerunt; quin contra ardentior semper et officiosior effecta ejus charitas usque ad mortem in hjs charitatis exercitiis perseveravit. O cor vere

ardens charitate erga infirmos! *Ad hæc cor ejus fuit etiam ardens charitate erga peccatores, quorum salutem vehementer optabat.* Inenarrabilis et incomprehensibilis est charitas, qua Christus peccatores persecutus est: pro eorum enim salute de coelis descendit, pro eis incarnatus, passus ac mortuus est; et quasi justorum oblitus fuisset, in hunc mundum non ut justos, tantum ut peccatores vocaret, se venisse ait: *non veni vocare justos, sed peccatores.* A Christo sponso ad Catharinam ejus sponsam transeo, illiusque erga peccatores charitatem demiror, quæ tanta erat, ut omnium salutem ardentem desideraret et pro viribus procuraret; ut enim ait S. Antoninus, *quidam zelus animarum cordi ejus infusus commovebat eam, omnium zelans salutem* (Ubi sup.). Sponsa Cantico- rum lilio assimilatur: *sicut liliū inter spinas, sic amica mea inter filios* (Cant. 2). Legit Nyssenus: *sicut rosa inter spinas* (hom. 4 in Cant.); unde hæc sponsa lilio assimilatur et rose. S. Catharina merito dicitur liliū et rosa; *lilium* ratione puritatis virginalis qua fulsit; *rosa* ratione zeli et charitatis qua erga peccatores ardebat, quæ tanta erat, ut omnium salutem summo affectu desideraret. Quapropter sanctos illos, qui pro hominum salute plurimum laboraverant, speciali cultu venerabatur et cum divinitus novisset, quod S. Dominicus fratrum prædicatorum Ordinem ad procurandum hominum salutem instituisset, terram religiose osculabatur, quam transemtes fratres prædicatores pedibus calcarent. Nec hic hærebat ejus erga peccatores charitas; tantopere namque exerevit, ut pro cujuslibet peccatoris salute mortem libenter passa esset: *tantus ejus erat amor erga proximum, ut pro quolibet libenter sustinisset mortem* (S. Antonin. ubi sup.). Non pro omnibus simul peccatoribus semel solum mortem sustinere voluisset, pro cujuslibet peccatoris salute libenter mortem sustinisset; unde pro salvandis decem peccatoribus, decies, et pro salvandis mille, millies mortem sustinere acceptasset. O magnam ejus erga peccatores charitatem! Quid autem mirabilius de Seraphica illa virgine narrat Lippolus dicens, tantam illius erga peccatores fuisse charitatem ut corpusculo suo os

inferni obstruere voluisset, ut in eum aliquis non intraret, ac optasset ipsa sola inferni supplicia pati, ut ab iis alii omnes liberarentur; sic enim Catharinam Christum deprecantem hic author inducit: *mi Domine, quonam modo ferre potero, ut qui ad imaginem tuam formati sunt, in æternum percant? an non in majorem gloriam tuæ cumulum eederet, ut salva charitate, ego sola perirem, corporisque mei objectu aditum ad inferos obstrucrem; omniaque gehennæ tormenta perferrem, quam ut tot animarum millia a beatitudinis tuæ consortio excluderentur? (in vita ejus).* Mirabilis quidem extitit S. Pauli charitas, qui pro hominum salute a Christo anathema esse optavit: *optabam enim ego ipse anathema esse a Christo pro fratribus meis* (Rom. 9, 3); quodammodo mirabilior et ferventior fuisse videtur S. Catharinæ charitas, quia non solum pro peccatorum salute a Christo anathema esse peroptavit; verum etiam a Dei visione privari, a paradiso arceri, et in inferno cruciari, æternisque suppliciis pro eorum salute addici concepivit. Nec ejus amor erga peccatores in solis piis et ardentibus affectibus stetit; verum et omnibus modis, quibus potuit, eorum salutem procuravit; suis enim orationibus, consiliis, exhortationibus et exemplis innumeros a dæmonis laqueis liberavit, ab inferni faucibus extraxit, ad mundi contemptum induxit, ac per justitiæ et virtutis semitas ad coelum deduxit: *quis sufficere narrare, quot sceleratos homines ab ipsis infernorum faucibus extraxerit? quot obstinatos ad sui cognitionem adduxerit? quot mundo huic deditos, ad ejus contemptum induxerit? quot variis liberatos tentationibus a satana laqueis liberaverit? quot celitus vocatos, per virtutis iter deduxerit?* (Raym. in vita ejus). Ecce quomodo sancta Catharina, simul cum Christo habuit cor ardens amore proximi; *et simul cum eo habuit etiam cor consecratum.*

III PARS.

S. Catharina simul cum Christo habuit cor consecratum.

Divinum Christi cor omnium virtutum et bonorum operum exercitio fuit addictum et consecratum; et præcipue humilitati, mortificationi et æterni Patris amori. Catharina autem simul cum Christo habuit cor consecratum 1. *humilitati*, cui firmiter adhæsit: 2. *mortificationi*, quam constanter sectata est: 3. *amore Dei*, quo semper successa fuit.

1. Christi cor humilitati apprime fuit consecratum; annihilavit enim semetipsum, ac ita se humiliavit, ut opprobrium hominum, servum abjectum, et vilem vermiculum se diceret: *ego autem sum vermis et non homo* (Ps. 21, 7). Sancta autem Catharina, Christi magistri et sponsi sui emula, cor etiam humiliatum et humilitati consecratum præferbat; humilia enim de se sentiebat, humiliations et ludibria læto suscipiebat animo, vilibus et contemptibilibus quibusque exercitiis studiose incubebat, gratiasque a Deo acceptas pro viribus occultabat: *tanta*, inquit sanctus Antoninus, *in ea abundavit gratiæ plenitudo, quod quasi continue in actuali contemplatione occuparetur*; assiduitate orationum noctes pene omnes ducebat insomnes: in his autem orationibus sæpissime anima ejus ab externis rapiebatur sensibus, quo tempore ei gratias et favores maximos Deus impertiebat, quos ipsa præ humilitate ab omnibus nesciri cupiebat et pro viribus celabat, ut videre est in insigni illo privilegio stigmatum, quæ Christus corpori ejus imprimere dignatus est; sancta enim hæc virgo in extasim rapta Christum vidit crucifixum, magnoque lumine circumfusum, ex cujus quinque vulneribus quinque radii sanguinei ad eam fluebant, et ad manus, pedes et cor illius tendebant. Tunc ipsa, humilitatis ergo, sic Christum deprecata est: *ah Domine Deus meus, non appareant cicatrices in corpore meo exterius: sufficit enim interius* (S. Anton. ubi sup.); illaque adhuc loquente, ante-

quam dicti radii ad eam pervenissent, colorem sanguineum mutaverunt in splendidum et in forma pura lucis pervenerunt ad quinque loca corporis ejus, scilicet ad manus, pedes et latus sinistrum. O præcellentem Christi erga Catharinam favorem et dignationem! o maximam hujus virginis humilitatem! Certum est, quod ad conservandam humilitatem, Dei dona occultare oporteat, nec aliquando sint manifestanda, nisi Dei gloria, aut proximi utilitas id exigat; ut enim docet sacer Textus: *sacramentum regis abscondere bonum est* (Tob. 12, 7). Omnia quidem specialia Dei dona sacramenta dici possunt, sacra præcipue Christi vulnera; hæc sunt sacramentum sacramentorum, cum ex illis omnia sacramenta manarint; hujus autem sacramenti Catharinam participem fecit Christus; quod Regis sui sacramentum ipsa humilitatis causa latere voluit, ardentem Deum rogans, ut exterius hæc sacra signa non apparerent: *ah Domine Deus meus, non appareant cicatrices in corpore meo exterius*. Post completum Transfigurationis mysterium, prohibuit apostolis Christum, ne manifestarent, quod ipsum gloria radiantem, faciemque ejus veluti solem rutilantem vidissent: *nemini dixeritis visionem* (Matt. 17, 9). Cur Christus hanc visionem ita latere optat, ut nemini dicatur? Respondet Theophylactus, Christum hanc visionem manifestari noluisse ex humilitate: *propter humilitatem denunciat nemini dicendum*. Opprobrium, irrisiones, dolores et omnia quæ passurus erat Christus, enarrare non prohibebat: narrent hæc apostoli, quantum placuerit, de hoc non curat Christus; corporis sui gloriam et mirabilia, quæ in monte Thabor ipsi contigerunt, publicari non patitur ob profundam humilitatem, quam sectatur. Et eodem humilitatis motivo ducta S. Catharina, visiones, raptus, mentis excessus et omnes favores a Deo acceptos latere cupiebat. Igitur sancta hæc virgo simul cum Christo habuit cor consecratum humilitati; *habuit etiam simul cum eo cor consecratum doloribus et mortificationibus*.

2. Sicut Christus in laboribus et doloribus fuit a juventute sua, nec aliud quidquam ardentius optavit, quam pati et crucem portare, ita Catharina doloribus, passionibus et labo-

ribus a juventute sua totaliter fuit addicta; corpus enim suum ita abstinentiis debilitavit, ut interdum mensibus integris sola sacra communione nutrireretur, et pluries annis integris solis herbis victitaret. Carnis suae macerationis ita insistebat, ut catenam ferream, quae usque ad ossa penetrabat, deferre so-leret, et singulis diebus cum alia catena ferrea ter corpus suum et qualibet vice ad minus per unius horae spatium dire flagellaret. Somno gravata supra ligneas tabulas parcissime dormiebat: injuriis et opprobriis affici illi erat dulces: a paren-tibus et aliis quibus benefecerat, vexari ei videbatur suave, quia nil tam optabat, quam pro Christi sponsi sui amore pati, ac passionibus ejus associari. Unde cum quadam die Christus ei apparuerit, coronam auream dextra et spineam sinistra gerens, eique dans potestatem, quam ex duabus voluerit, eligendi, ipsa continuo spineam elegit, et magna vi capiti imposuit: *spineum diadema utraque manu de Salvatoris manibus accepit, capiti-que suo cum tanta violentia imposuit, quod spineae caput ejus violenter undique perforaverint* (S. Anton. ubi sup.); O virgo sacra, cur aureae spineam praefers coronam? Quia ut ait S. Antoninus, *vult sacratissimae Christi passioni conformari et poenas quascunque propter eum amplecti*. Ferdinan-dus Portugalliae rex pro stemmate duo corda unica sagitta transfixa gerebat, cum hac inscriptione: *cur non ambo?* seu, si unum ex his cordibus est sagittatum, cur non ambo simul sagittis confixa? Haec Christo et Catharinae perfectissime con-veniunt; illa etenim videns caput Christi spinis perforatum, dicebat intra se: cur et caput meum spinis non erit redi-mitum? Cum contemplabatur manus et pedes Christi clavis transfixos, dicebat interius: cur manus et pedes mei non similiter transigentur? Cum meditabatur cor Christi passio-nibus et doloribus consecratum, dicebat intra se: cur cor meum doloribus et passionibus totaliter non consecrabitur? *cur non utrunque?* Ut ergo Christo conformaretur, dolores ambiebat, praelungebat et libenter portabat: *vult sacratissimae Christi passioni conformari et poenas quascunque propter eum amplecti*. Demum sancta Catharina habuit etiam simul cum Christo *cor consecratum amori*.

3. Doctor Seraphicus virginem aliquam religiosam alloquens, cor ejus Dei esse altare docet: *altare Dei est cor tuum (de perfect. vitae 6)*. Certe quodlibet ex nostris cordibus est al-tare, in quo quilibet Deo sacrificia offerre debet. Sicut autem praeeperat Deus ignem in altari suo semper ardere: *ignis in altari semper ardebit* (Lev. 6, 12), ita et in cordibus nostris ignis amoris divini semper ardere debet. Hoc quidem igne vere sufflammatum fuit cor Christi Salvatoris, qui omnibus notum esse voluit, se Patrem aeternum ardentem diligere: *ut cognoscat mundus quia diligo Patrem* (Joan. 14. 31). Eodem pariter igne exarsit cor Catharinae, quod fuit altare amoris Dei totaliter consecratum: non enim amabat divitias, delicias et alia quae mundus diligit, sed solum Deum; ob cujus amo-rem orabat, jejunabat, infirmos visitabat et indesinenter vir-tutis operibus incumbebat. Unde inter Christum et Catharinam spirituale quoddam haberi videbatur amoris commercium; amabat Catharinam Deus et Catharina Deum redamabat: Deus in sui erga Catharinam amoris testimonium, eam caelestibus visioni-bus recreabat, cum ea familiariter colloquebatur, abtissima fidei mysteria ei aperiebat, futura et cogitationes cordium illi revelabat; necnon morbos sanandi et alia multa miracula ope-randi potestatem illi dabat: Catharina vero, ut amorem amore, quantum illi fas erat compensaret, de Deo semper cogitabat, ejus magnalia praedicabat, ad ejus obsequium homines allicie-bat; propter eum aegrotis, afflictis et miseris libenter inser-viebat; propriumque corpusculum propter Dei amorem jejuniis, vigiliis et omnibus austerioribus poenitentiae operibus cruciabat. O ardentem Catharinae erga Deum amorem! Abel et Cain Deo obtulerunt sacrificia hac tamen differentia, quod non Caini, sed Abelis sacrificia Deo grata et accepta forent: cur Abelis et non Caini sacrificia approbat et acceptat Deus? Respondet Rupertus abbas, Caini Deo non placuisse sacrificia, quia Deo suas res tantum, non se ipsum offerebat: *cum Cain Deo offe-rebat sua, seipsum sibi retinebat (in Gen. 4, 2)*; Abelis autem sacrificia Deo fuisse placita ait, quia ei primo cor suum offe-rebat: *primo cor suum, deinde rem suam*. O quot christiani

Deo Caini sacrificia offerunt! quot voluptatibus illicitis, avaritiæ, vel alicui creaturæ et non Deo, cor suum consecrant! S. Catharina vere Abelis sacrificium Deo obtulit, dum cor suum non terrestri cuidam bono, non vili et contemptibili creaturæ, verum Dei amoris totaliter consecravit. Unde dici potest, quod Deo sacrificium medullatum obtulerit: *holocausta medullata offeram tibi* (Ps. 65, 15). Sacrificium medullatum est sacrificium cordis, ut ait S. Augustinus; hoc autem sacrificium vere Deo obtulit sancta Catharina, cujus cor continuo divini amoris igne exarsit; sive enim oraret, sive quiesceret, sive laboraret, in omnibus, ubique et semper ardentissime amabat Deum. Ideo concludendum, Christum cor suum veræ sanctæ Catharinæ dedisse: *ipse dabit tibi cor*; hæc siquidem virgo simul cum Christo, habuit cor vacuum, ardens et consecratum. Cor Catharinæ fuit vacuum *ignorantia*, cum fuerit doctissima; *immunditia*, cum fuerit purissima; *et affectu terrenorum*, cum fuerit paupertatis amantissima. Cor etiam ejus simul cum corde Christi fuit ardens amore proximi, et præcipue *inimicorum*, quibus benefecit; *infirmorum*, quorum miseria sublevavit; et *peccatorum*, quorum saluti invigilavit. Ipsa tandem simul cum Christo habuit cor consecratum *humilitati*, cui firmiter adhæsit; *mortificationi*, quam genere amplexata est; *et amoris Dei*, quo semper exarsit. Ecce quale Christi et Catharinæ cor fuerit; et ecce etiam qualia esse debent corda nostra: *effunde sicut aquam cor tuum*, (Thren. 2, 19), inquit Jeremias; corda nostra effundenda sunt, non sicut oleum, cujus aliquid in vase, in quo præexistebat, semper remanet; sunt effundenda sicut aqua, ita quod nil in eis ignorantie, immunditiæ et avaritiæ remaneat. Cor nostrum in medio corporis nostri situm est: ignorantia autem, immunditia et avaritia, veluti dii alieni, in corde nostro habitare solent; hi dii de cordibus nostris sunt abiicendi, donec iis penitus vacua remaneant: *abjicite deos alienos, qui sunt in medio vestri* (Gen. 36). Igitur exemplo Christi et Catharinæ cor vacuum habere debemus; ac etiam cor ardens amore proximi: eum diligere debemus sicut nosmetipsos:

diliges proximum tuum sicut teipsum (Matt. 19, 19). Grandis quidem labor diligere homines, qui sæpe nobis infensi sunt, ingrati et peccatores; hic autem labor, ut ait D. Augustinus, grandi præmio compensabitur in cælo: *non parvus quidem labor est in hoc sæculo; sed grande erit præmium in futuro* (ser. 5 de S. Steph.). Postremo, simul cum Christo et Catharina habere debemus cor consecratum humilitati, mortificationi et amoris Dei. Unusquisque sacerdos est, ut Deo cordis sui sacrificium offerat: *fecisti nos Deo nostro regnum et sacerdotes* (Apoc. 5, 10); offeramus ei sacrificium cordis humiliati, cordis mortificationibus attriti et cordis amore Dei ardentis. Hæc sacrificia si Deo in hoc mundo obtulerimus, cum ipso in cælo æternum regnabimus. Amen.

DE SANCTÆ CRUCIS INVENTIONE

CONCIO UNICA.

Initiavit nobis viam novam (Hebr. 10, 20).

Crucem invenit Christus, crucem invenit Helena et crucem inveniunt omnes electi. Crucem suam, seu lignum crucis Christus invenit veluti semitam, qua filii Adam ad paradysum pergere valeant: *Crucis semitam Verbum Patris invenit*. Crucem invenit etiam S. Helena, Constantini imperatoris mater, quæ Christi Salvatoris crucem jam a ducentis circiter annis demonis industria latentem, veluti margaritam pretiosissimam, quam Ecclesia perdidit, reperit et recuperavit: *inveni drachmam, quam perdideram* (Luc. 15, 9). Crucem tandem inveniunt omnes electi, quia cruces, mortificationes et tribulationes sunt via, quam initiavit Christus, qua omnes electi ad cele-